

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 1. července 2024
č. j. MSP-78/2024-ODKA-SPZ/4
Počet listů: 2
Přílohy: 3

**Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno**

Obviněný F. Š. – stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- 1) ověřená kopie rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu Brno, PSP 47, ze dne 23. 7. 1952, sp. zn. Vt 30/52,
- 2) ověřená kopie protokolu o neveřejném zasedání spolu s usnesením bývalého Nižšího vojenského soudu Brno, PSP 47, ze dne 6. 5. 1953, sp. zn. Vt 30/52,
- 3) podnět k podání SPZ ve prospěch obviněného F. Š. ze dne 27. 1. 2024 podaný advokátem JUDr. L. M.

Podle § 266 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám ve prospěch obviněného F. Š. (dále jen „obviněný“)

stížnost pro porušení zákona

proti rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu Brno, PSP 47, ze dne 23. 7. 1952, sp. zn. Vt 30/50, který nabyl právní moci téhož dne.

Napadené rozhodnutí

1. Rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu Brno, PSP 47, ze dne 23. 7. 1952, sp. zn. Vt 30/50 (dále jen „*napadený rozsudek*“), byl obviněný uznán vinným trestným činem vyhýbání se služební povinnosti dle § 270 odst. 1 písm. b) trestního zákona č. 86/1950 Sb. (dále jen „*tr. zák. z r. 1950*“), kterého se měl dopustit tím, že: „*dne 12. 5. 1952 u svého útvaru v Bratislavě odmítl vykonávat dále vojenskou základní službu a odejít s jednotkou do VVT odvolávaje se na to, že mu to jeho náboženské přesvědčení nedovoluje*“.
2. Za to mu byl napadeným rozsudkem podle § 270 odst. 1 tr. zák. z r. 1950 uložen trest odnětí svobody v délce šesti měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební lhůtu dva roky.

Postup po vydání napadeného rozhodnutí

3. Usnesením Nižšího vojenského soudu Brno, PSP 47, ze dne 6. 5. 1953, sp. zn. Vt 30/52, byl trest odnětí svobody prominut podle amnestie prezidenta republiky s tím, že na odsouzeného se hledí, jako by nebyl odsouzen.

Právní posouzení

4. Napadeným rozsudkem a v řízení tomuto rozhodnutí předcházejícím byl porušen zákon v neprospěch obviněného v § 2 odst. 3 zákona č. 87/1950 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád - dále jen „*tr. řád z r. 1950*“) ve vztahu k § 270 odst. 1 tr. zák. z r. 1950.

Relevantní právní úprava

5. Podle § 15 odst. 1 Ústavy ČSR z r. 1948 „*se svoboda svědomí zaručuje*“.
6. V § 1 odst. 1 tr. řádu z r. 1950 se uvádí: „*Účelem trestního řádu je upravit řízení v oboru trestního soudnictví tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona potrestáni*“.
7. Ust. § 2 odst. 3 tr. řádu z r. 1950 určovalo, že: „*Úkolem soudu v trestním řízení je zejména spravedlivě rozhodovat o trestných činech (...)*“.
8. Podle § 270 odst. 1 písm. b) tr. zák. z r. 1950 Sb. *vyhýbání se služební povinnosti se dopustil ten, kdo se úmyslně vyhýbal plnění služební povinnosti tím, že se odvolával na náboženské nebo jiné přesvědčení.*
9. Podle čl. 18 Všeobecné deklarace lidských práv ze dne 10. 12. 1948 (dále jen „*VDLP*“) *každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství; toto právo v sobě zahrnuje i volnost změnit své náboženství nebo víru, jakož i svobodu projevat své náboženství nebo víru sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo bohoslužbou a zachováním obřadů.*

Posouzení předmětné věci

10. Čin obviněného, tedy vyhýbání se služební povinnosti v souvislosti s výkonem vojenské služby z důvodu náboženského vyznání, směřoval k uplatnění základního práva občana zaručeného ustanovením § 15 odst. 1 Ústavy ČSR z r. 1948 a dále čl. 18 VDLP.
11. Ústavní soud v obdobné věci v nálezu ze dne 7. 10. 1998, sp. zn. II.ÚS 285/97, konstatoval:

„U stěžovatele se jednalo o uplatnění práva na svobodu myšlení, svědomí i náboženství, jak to má na mysli čl. 18 VDLP. Ústava z r. 1948, platná v r. 1959, tuto svobodu svědomí a vyznání sice formálně zaručovala, ovšem norma nižší právní síly (zákon), aby takovéto právo občan mohl realizovat, vydána nebyla a praktická ustanovení jiných norem nižší právní síly tuto svobodu prakticky likvidovala. Stěžovatel tedy neměl vůbec žádnou možnost, aby mohl dostát svým povinnostem, uloženým mu zákonem, aniž by se dostal do rozporu se svým vlastním svědomím.“

12. S ohledem na výše popsané nemohlo jednání obviněného být trestným činem pro absenci prvku protiprávnosti. K tomu však bývalý Nižší vojenský soud Brno, PSP 47, v rozporu se svými povinnostmi vyplývajícími z § 1 odst. 1 a § 2 odst. 3 tr. řádu z r. 1950 nepřihlédl a obviněného uznal vinným nedůvodně.
13. Vzniklá nezákonnost nebyla napravena ani po vydání zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, neboť nebyl podán návrh na zrušení rozhodnutí v přezkumném řízení.
14. Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

15. Se zřetelem na shora uvedené okolnosti navrhuji, aby Nejvyšší soud:
  - 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu Brno, PSP 47, ze dne 23. 7. 1952, sp. zn. Vt 30/50, a v řízení mu předcházejícím, byl v neprospěch obviněného porušen zákon v § 2 odst. 3 tr. řádu z roku 1950 ve vztahu k § 270 odst. 1 písm. b) tr. zák. z r. 1950,
  - 2) s odkazem na ust. § 269 odst. 2 trestního řádu napadený rozsudek zrušil a zrušil také další rozhodnutí na zrušený rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
  - 3) a dále postupoval podle § 271 odst. 1 trestního řádu.

Na vědomí:

- 1) Nejvyšší státní zastupitelství
- 2) Krajské státní zastupitelství v Brně ke sp. zn. 1 KZZ 2/2024
- 3) JUDr. L. M., advokát